

dige Konjunkturer. Jeg tror dog virkelig, mine Herrer, at det er det Modsatte, som er Tilfældet, at det er Kommunerne og de Private, der ere komne til os. Jeg, som var Medlem af Finantsudvalget for en Række Aar tilbage, var en af dem, til hvem den Eine efter den Anden af de paagjældende Pengematadorer fra Aarhus og Randers henvendte sig privat med Anmodning om dog endelig at være saa venlig at lade dem faae disse Baner. Saaledes er altsaa det virkelige Forhold: Det er ikke os, der have foranlediget, at de have faaet Banerne; nei, de ere komne til os og have tigget og bedet os om at turde anlægge Banerne for deres egne Penge med det Tilskud fra Statskassen, som det var blevet Skik og Brug at yde. Det gif man ind paa, da man saae, at man kun visiterede Tilskudet; men jeg vil rigtignok for det Første meget betvile, at Folkethinget dengang var gaaet ind paa disse Baner, hvis man havde kunnet forudsæ, hvad der skete saa Aar efter, at nemlig de paagjældende Egne vilde komme til os og forlange, at vi skulde holde dem stadesløse, saa at de selv kun komme til at yde et overordentlig ringe Tilskud, og for det Andet er jeg overbevist om, at Folkethinget ingenlunde var gaaet ind paa at lade Staten anlægge Banerne, saaledes som de bleve anlagte, nemlig i en Strækning af 14—15 Mil, naar 9 Mil vare tilstrækkelige for Egnens Behov. Dertil kommer, at Banerne ere anlagte med en Beføstning, der paa Grund af den Maade, hvorpaa Pengene ere staaede tilveie, er Løben langt højere op, end det under andre Omstændigheder vilde have været Tilfældet, saa at Banerne staa Selstaberne i en langt højere Pris end den, hvori de vilde have staaet Staten, hvis den havde anlagt dem. Hvad nu Taler om de uheldige Konjunkturer angaar, da vare disse Konjunkturer slet ikke saa uheldige, dengang Banerne bleve anlagte. De uheldige Konjunkturer indtraadte først 3 Aar senere og ramte Selstaberne søelig, fordi de havde drevet en Svindelforretning. Istedetfor at skaffe sig offentlige Prioritetslaan og sælge de Prioritetsobligationer, man havde besluttet at sælge, spekulerede man paa, om der ikke skulde komme gunstigere Tider endnu. „Tiderne“, sagde man, „ere jo dog i det Hele i Fremgang; lad os saa haabe, at de kunne blive rigtig gode, saa at vi kunne faae endnu bedre Villkaar for vore Prioritetslaan“, og hvad gjorde man saa? Man udsiedte, hvad jeg tør kalde en tre Aars Regel, ikke en tre Maaneders Regel, men en Regel, der var forfalden Tre-Aars Dagen efter dens Udsiedelse; men da Tre-Aars Dagen kom, vare Konjunkturerne blevne daarlige. Det er det, man paa almindelig Dansk

kalder en Svindelforretning. Denne Forretning blev drevet af den nuværende Bestyrelse, og jeg tillader mig at beklage, at den høitærede Conseilspresident og Finantsminister, som for et Dieblid siden var tilstede her i Salen, har fjernet sig igjen, saa at jeg altsaa ikke kan henvende til ham de Bemærkninger, jeg kunde ønske at gjøre. Det forekommer mig, at en Regering, hvis Chef har været med i den Bestyrelse, der har ledet Selstabet ind paa dette Spor, burde være dobbelt varsom med at lade Staten paatage sig at dække det Tab eller den væsentlige Del af det Tab, der derved er paabjrdet det paagjældende Selstab. — Det erede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds bemærkede, at man nu kunde faae disse Baner for en billigere Pris end den, Staten selv kunde have anlagt dem for; men det er ogsaa en Bemærkning, som jeg tror, er til en vis Grad greben ud af Luften, og jeg forstaaar ikke, hvorpaa det erede Medlem støtter den Paastand, at Staten nu kan kjøbe dem billigere, end den selv kunde have anlagt dem for. Det erede Medlem tænker maaske paa, at Aktionærerne ikke faae fuldt udbetalt, hvad de have indstuet; men derpaa kan hans Paastand ingenlunde støttes, thi havde Staten anlagt Banerne i den Del af Landet, efter at vi have indhøstet Erfaring om Anlægget af langt billigere Baner end dem, man dengang kjendte, saa vilde Banerne baade være blevene fortere og billigere anlagte, og som Følge deraf vilde de ganske sikkert ikke have kostet Staten saa Meget, som de nu have kostet. De vilde da vistnok ikke have kostet Mere, end at de nok kunde betale sig, om ikke strax, saa dog i en overskuelig Fremtid, medens der nu ikke er mindste Ud sigt til eller Mulighed for, at de kunne komme til at betale sig. Af det sidste Driftsregnskab, som har været forelagt, ses det, at Selstabet ikke engang har haft Penge nok til at betale Renterne med, end sige, at der har været Noget tilovers til Aktionærerne. Man har maattet være betænkt paa at gjøre Udveie for at kunne betale Renten. Dette er altsaa en for Staten i finantsiel Henseende saa daarlige Forretning som vel mulig, og naar jeg før udtalte, at det er en politisk Forværing til den nuværende Regering og særlig til den nuværende Finantsminister, saa tror jeg ikke, at dette ret vel kan nuodfiges. Jeg tror nemlig, at Intet kan være Regeringen mere tjærkomment, end at Folkethinget paatager sig at gjøre de Feil, som den høitærede Finantsminister har begaaet i en anden Stilling, gode igjen; men jeg tror ikke, at den nuværende Regering har Krav paa at faae en saadan Forværing fra Folkethingets